

VÄSTERÅS STIFT

Västerås biskop Johannes Rudbeckius grundade ett av Sveriges första gymnasier. I år firar Rudbeckianska 400-årsjubileum och kalaset börjar i domkyrkan. Ibland känns kyrkan bortglömd, en känsla som riserar att bli självuppfyllande. Gör som Virsbo – låt fotbollslaget vänta medan barnen sjunger musikal.

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING.
Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen med ny adress till:
Verbum AB c/o: Xzakt Kundrelation AB Fältskärsleden 10 802 80 Gävle

Västra kyrkogatan 9, 722 15 Västerås • Tel: 021-17 85 25 • hanna.wallsten@svenskakyrkan.se

HANNA WALLSTEN stiftsredaktör

Francesca Åström delade ut medaljer till barnen som medverkade. FOTO: PETER ÅSTRÖM

Musikalen fick gå före fotbollen

På Bönsöndagen framförde Virsbo barnkör musikalen "Vägen hem" med musik av Jerker Leijon och Anita Bohl.

Med sånger, repliker och dans berättades liknelsen om den förlorade sonen för en fullsatt Virsbo kyrka. Barnen hade själva skapat koreografin. Efter musikalen fick de medverkande varsin medalj, med texten: Men du är ju helt fantastisk.

– Kören består av elva barn som går i lågstadiet, berättar körledaren Francesca Åström. Vi har övat hela vårterminen, de var verkligen värda medaljen.

Många hade kanske haft chans på en fotbollsmedalj i stället, men den här gången fick fotbollen ge vika för kyrkomusik.

– Under mina 27 år som kyrkomusiker har det aldrig hänt att ett körevenemang fått gå före en fotbollsmatch. Men den här helgen fick fotbollslaget lämna walkover eftersom så många barn var med i musikalen, säger Francesca Åström.

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN blev det kolv och isglass på kyrkbacken i strålände väder.

Virso barnkör kommer även framföra musikalen för skolklasserna F-3.

– Efter så mycket förberedelser känns det jättefint att vi får göra föreställningen en gång till. Det är också bra att visa barnen att kören finns, säger Francesca Åström.

HANNA WALLSTEN

JUBILEUM

Full fart i domkyrkan när gymnasiet firar 400 år

Rudbeckianska gymnasiet fyller 400 år och det firas med en mängd olika aktiviteter. Svenska kyrkan Västerås bjuder på jubileumsvecka med utställning, föredrag och mässor.

Jubileet invigdes den 24 maj i Västerås domkyrka. Kronprinsessparet deltog i invigningen där bland andra biskop Mikael Mogren talade.

Samma dag öppnades en utställning i Västerås domkyrka som uppmärksammar Rudbeckianska gymnasiet 400 år långa historia. Utställningen har titeln *Ljusbärare*.

I Skattkammaren visas spännande föremål både från tiden för gymnasiet grundande och från vår samtid.

DET ÄR domkyrkokaplan Peter Forsberg och utställningskoordinator Johan Fors som ansvarar för utställningen.

– Fokus ligger ju på Rudbeckius och Hisings gärning som samhällsbyggare. Bland föremålen finns fundamentsbrevet, det dokument Gustav II Adolf utfärdade som gav Rudbeckius tillstånd att starta skolan. Vi får även visa den allra första elevmatrikeln som stadsarkivet bidrar med till utställningen, berättar Peter Forsberg.

I domkyrkans södra sidoskepp visas en rad personporträtt som spänner över samma tidsperiod, alla ljusbärare för sin tid. *Ljusbärare* är producerad i samarbete med Stadsarkivet, Västerås stad, Stiftsbiblioteket, Västerås stadsbiblioteket och Rudbeckianska gymnasiet.

PÅ SÖNDAG, den 28 maj, firas en musikhögmässa. Mariakören framför verk av Ludovico Viadana. Viadana var mycket berömd tonsättare under 1600-talet och hans stora verk med "concerti" för kör finns bevarat i notsamlingen från Rudbeckianska.

På måndag, den 29 maj, föreläser Pontus Folkesson om gymnasiet tillkomst för 400 år sedan. Rudbeckianska är det första

Johan Fors och Peter Forsberg har arbetat intensivt med utställningen *Ljusbärare*.

FOTO: ANDERS ALZÉN

FAKTA

Rudbeckianska gymnasiet

- Sveriges första gymnasium.
- Skolan grundades år 1623 av biskop Johannes Rudbeckius den äldre (1581–1646).
- I dag går det 1300 elever på skolan och därmed är den Västerås största gymnasium.
- På skolans plats har det bedrivits undervisning sedan 1200-talet. Redan 1311 nämns en skola på området i skrift.
- Alla händelser under jubileumsveckan hittar du på vasteras.se

av tolv gymnasier som inrättades inom loppet av några decennier. Kung Gustav II Adolf beskrev år 1620 hur rikets skolor höll på att förfalla och vände sig till prästerskapet och rådfrågade dem om hur skolorna kunde organiseras. Det blev början på ett omfattande reformeringsprojekt. Pontus Folkesson är doktorand i historia vid Stockholms universitet.

JOHANNES RUDBECKIUS hustru, Malin Hising, var också engagerad för utbildning. Hon tog initiativ till Sveriges första flickskola. Om hennes gärning föreläser biskop Mikael Mogren tillsammans med tidigare kulturarvssamordnare John Rothlind på tisdag den 30 maj. Vocalis Mariae sjunger ett körstycke. Medverkar gör även Ensemble Mare Balticum med musik och instrument från renässansen.

Pastoratet avslutar jubileumsveckan onsdag 31 maj med en musikmässa. Västerås domkyrkas gosskör och herrkör och Ensemble Mare Balticum framför musik som representerar hela historien från handskrivna körsånger, nedtecknade av elever och lärare vid Rudbeckianska, medeltida musik ur Graduale Arosiense – ett påkostat förreformatoriskt musiktryck för Västerås domkyrka – samt alldeles nyskriven musik, av nutida djäknar från Västerås.

HANNA WALLSTEN

+ LYSSNA

Vetenskapsradion Historia i P1: Sveriges första gymnasieskola på sr.se

VITEC

GravFoto - Ett enklare sätt att hantera gravplatsbilder

vitecsamfundssystem.se

020-55 80 00

samfundssystem@vitecsoftware.com

